

Независне новине: Интервју са високим представником Валентином Инцком

Разговарао: Дејан Шајиновић

Валентин Инцко, високи представник међународне заједнице у Босни и Херцеговини, рекао је да му се чини да људи који својим изјавама прижељкују затварање ОНР-а чине све да му продуже мандат. „За мене ће бити лично велики успјех ако би моје присуство и мандат постали сувишни и када бих могао отићи кући“, рекао је Инцко. Говорећи о упитнику ЕУ, Инцко је рекао да се нада да на 3.00 питања неће бити 9.000 одговора те да се ради о „рендгенској“ слици државе и да би било добро да БиХ најкасније за 24 мјесеца пошаље одговоре.

Независне новине: Како коментаришете сагу о избору предсједника Суда БиХ?

Валентин Инцко: У првом реду најважније су компетенције, али, наравно, да се не заборави члан 9.3 о равномјерној заступљености народа. Али ја ту не бих заборавио још један важан елемент – да се не деси да неки кандидат или кандидаткиња зато што је, на примјер, Хрват не може да буде изабран само због националности, а по квалитету је најбољи правник у Европи. Баланс је важан, али је важније да тамо буду најбољи правници.

Независне новине: Након сједнице Управног одбора Савјета за провођење мира (*Peace Implementation Council – PIC*) очекивало се да ће бити неких жешћих реакција у вези са референдумом, којих, чини ми се, није било?

Валентин Инцко: Управни одбор је констатовао један позитиван и један мање позитиван тренд. Свима је драго да је европски пут потврђен и да је БиХ добила зелено свјетло и да је сада добила

упитник. То је једна прилично дебела књига са преко 3.000 питања. Надам се само да неће бити 9.000 одговора. Комесар Хан је био експлицитан, на једно питање може бити само један одговор. Упитник је једна “рендгенска” слика државе, стања онаквог какво јесте. БиХ би требало да у неком периоду од најкасније 24 мјесеца пошаље одговоре и онда би требало да добије статус кандидата. То је позитиван правац. Вјерујем да смо сада прешли тачку с које нема повратка.

Независне новине: А негативан тренд?

Валентин Инцко: Неко је лијепо рекао да се БиХ интегрише у Европу, а дезинтегрише код куће. То је негативан тренд. Руски амбасадор је одвојио своје мишљење, а ми остали смо поновили да је питање референдума ријешено од стране Уставног суда БиХ два пута, па је на крају још и поништен.

Независне новине: То је све било, а шта можемо очекивати?

Валентин Инцко: Није било некаквих спектакуларних ствари. Ријешили смо да ћемо идуће године мало више разговарати о будућности ОНР-а и улози међународне заједнице. Зато овај пут није било већих измјена.

Независне новине: Осим о референдуму, говорило се и о Стоцу и Мостару. Чини се да проблеми нису само у РС, зар не?

Валентин Инцко: Ма, мени би било драго да у РС буде још мање проблема. У РС има неких ствари које су чак много боље него у ФБиХ. Издвојио бих, на примјер, полицију, за коју бих рекао да заиста ефикасно ради и има веома јасну командну структуру, што је с кантонима мало теже. Сви су изразили наду да Столац неће бити други Мостар. Ако у Мостару не буде брзо било избора, онда то значи 12 година без избора. То је неприхватљиво зато што су избори најосновније право у свакој демократији. У РС-у смо овом питању додали још мало акцента на хитност.

Независне новине: У једном ранијем интервјуу сте ми рекли да је вријеме употребе бонских овлаштења за нама. Је ли за нама

стварно?

Валентин Инцко: Вријеме масовне употребе јесте за нама. Сјећате се оног “црног петка” кад је Педи Ешдаун употријебио бонска овлаштења 59 пута? Али, знате, наш буџет је сада свега 15 одсто буџета који је имао он. Он је имао 800 људи, ја их све скупа имам једва 100. Али интересно је да у Савјету безбједности државе које су чак критички настројене према ОНР-у, не мислим само на Русију, стално продужавају мој мандат, који увијек остаје исти. Примијетили сте?

Независне новине: Русија продужује мандат, рекли сте?

Валентин Инцко: Изјава руског представника у Савјету безбједности увијек садржи жестоке нападе, а кад треба гласати о резолуцији, она увијек буде једногласно усвојена.

Независне новине: Рекли сте да ће се РИС више бавити ОНР-ом следеће године. Значи ли то и затварање ОНР-а?

Валентин Инцко: Мислим да неки људи који овдје у својим изјавама прижељкују затварање ОНР-а чине све да му продуже мандат. Лајчак је као високи представник представио агенду 5+2. Најпознатије двије ствари су државна и војна имовина. Нико нема намјере да било шта одузима Србима или било коме другом, али имовина која је прије била имовина бивше војске СФРЈ треба да припада Министарству одбране, коју онда може одмах сутрадан препустити било којој општини. Али интересантан је услов број два. Он је прилично кратак, али није баш лак да се испуни, а односи се на позитивну оцјену о политичкој ситуацији заснованој на пуној имплементацији Дејтона. Кратко, али тешко.

Независне новине: Да, и прилично флексибилно, рекло би се?

Валентин Инцко: Да, али на томе сви треба да раде. За мене ће бити лично велики успјех ако би моје присуство и мандат постали сувишни и када бих могао отићи кући.

Независне новине: Да ћете бити задњи високи представник? То сте хтјели рећи?

Валентин Инцко: Вјероватно, ја то не знам. Затварање ОНР-а и неки мој евентуални насљедник су у рукама РС-а.

Независне новине: Сложићемо се да европски пут БиХ и супервизија над земљом од стране УН-а кроз ОНР не иду заједно...

Валентин Инцко: Е, нећемо се баш сложити! То говорим из практичних разлога, нисам неки велики теоретичар. Њемачка је имала ограничени суверенитет 45 година, пошто су тамо биле стациониране савезничке снаге, а Њемачка је оснивач ЕУ-а, ушла је у УН, итд. На Кипру већ 50 година имамо Мирове снаге УН-а плус још три армије – грчку, турску и британску. А и Кипар је члан ЕУ. Тако да ја то тако не бих гледао на идеолошки начин. Али наравно да би било боље да је ситуација толико нормализована да сви из ОНР-а могу да иду кући. Па и специјални представник ЕУ је присутан овдје. Најбоље би било када би БиХ била у стању да управља сама и да личи на балтичке земље. А овај регион има огромну предност у поређењу с балтичким земљама. Сви говоре исти или сличан језик. Хајде да ту фантастичну предност коначно употријебимо за нашу корист, у корист народа и дивних и талентованих грађана.

Независне новине: Како коментаришете оптужбе предсједника РС Милорада Додика на Ваш рачун?

Валентин Инцко: Мирослав Крлежа је у том погледу био веома кратак и јасан. Увреде говоре више о ономе ко вријеђа, или прецизније: „Говорећи о другима, откривамо себе.“